

Egy elfelejtett templom

Történelmi szükségszerűség: új épületek épülnek, a régiek elpusztulnak, vagy lebontják. Ez lett a sorsa a régi csorvási kis templomnak is, mely a mai templom helyén állt. Mégis bevonult a magyar zenetörténetbe ez a kis templom, melyet 146 éve, a kiegyezés évében szenteltek fel. Hogy hogyan? Ebben kötött házasságot Bartók Béla édesanyja és édesapja.

1863. augusztusában elkészült az első katolikus iskola. Ezek után Neumann József orosházi plébános jelezte Szaniszló Ferenc nagyváradi megyésfőpásztornak, hogy a csorvási hívek az iskola mellé egy templomot is szeretnének építeni, „hogy a már meglévő helyét hitvallású imaháztól a katolikusok elvonassanak”. A püspök úr a kérést örömmel fogadta és 200 Ft-ot adományozott a nemes célra. A templom terveit Schiffert Mátyás készítette.

Akadnak persze gondok is, nem mehetett simán minden még a XIX. században sem. A főispáni helytartó ugyanis kérte a terveket és a költségvetést. Neumann József orosházi plébános tiltakozását fejezte ki, lévén nézete szerint ez az Egyház belügyeibe való illetéktelen beavatkozás.

Sztojanovics Szilárdné adományozott templomépítés céljára 100 Ft-ot. Kellott is a pénz, mert ebben az évben befejezte Schiffert a templom falainak építését és tető is került az épületre. A pénz elfogyott, az ácsmunkák kifizetésére haladékot kellett kérni. Elakadt tehát a templomépítés, melynek oka az 1863-as aszályos időjárás volt.

Ebben az évben Neumann József orosházi plébános Gyula plébánosa lett. Utóda gróf Pongrácz János, aki már jóval kevésbé tolerálta derék csorvási őseink problémás dolgait. Kusza ügyeket talált Csorváson és nyomasztó pénzhiányt. Ezért kötelezte a csorvási híveket, hogy egy választmányt állítsanak fel az ügyek intézésére. Ez 1863. augusztus 20-án meg is történt.

A következő esztendőben ez a választmány kérte a plébánost: járjon közben a püspök-nél, hogy az építkezésre felvett 400 Ft kölcsönt fizesse ki. A plébános azonban nem volt hajlandó erre. Kifogásolta, hogy plébánossága alatt „egy fillérnyi adakozás nem történt erre a célra”. A valamit valamiért elvet alkalmazta gróf Pongrácz János. Amennyiben a csorvásiak felszámolják a könyvelésben tapasztalható káoszt és adakoznak, úgy ő a püspök elé terjeszti kérelmüket.

1865-ben lett fogantja a plébános „baráti” tanácsának, 229 Ft és 17 köből búzát ajánlottak fel a hívek templomépítés céljából. 1866-ban gróf Wenckheim Antalné és gróf Wenckheim Rudolf 100-100 Ft-ot ajánlott fel. 1866-ban már 861 Ft érkezett. Emellett

Rohoska Pál 205 font súlyú harangot öntetett a templom számára Szent Péter és Pál apostolok tiszteletére. Erre már gróf Pongrácz János orosházi plébános is a zsebébe nyúlt. 100 Ft-ot adományozott. A harang megáldására szeptember 3-án kért engedélyt a plébános.

Rohoska Pál egyébiránt virilista volt, ami annyit jelentett, hogy a legtöbb adót fizetők közé tartozott. Földje az ún. aradi út és a csabai határ között helyezkedett el. Ennek a végében volt a Csorvási Csárda, melynek romjai még láthatóak.

A templomépítés munkálatai felgyorsultak. Az ablakokat Botta János és Sefrek Mátyás csabai mesterek készítették. A templom padozata is elkészült, hála Wenckheim Antalné adományának. Az oltár is készen állt, mely Botyánszki János munkája volt.

1867-ben már csak a belső munkálatok voltak hátra. Mindent beszereztek, ami egy templomhoz szükséges volt. Ebben nagy segítségünkre volt Göndöcs Benedek kigyósi plébános. Az oltárban elhelyezték az ereklyetartót, melynek felirata: „Altare hoc portatile concecravit et Religiuis ss. Alelii, Leopoldi, Theresiae, Catherinae, etc eidem reventer inclusi. Varad-Olaszini 17-a nov anno 1861 Franciscus Szaniszló eppus lat rit Magnó-Varadiensis”.

A templomot gróf Pongrácz János orosházi plébános szentelte fel 1867. június 10-én.

Teltek-múltak az évek, s az egyházközség kinőtte a kis templomot. 1880-ban gyűjtést indítottak egy nagyobb templom építésére. Mikor összegyűlt a pénz, a kis templomot lebontották, hogy aztán 1900-ban felszenteljék a mai templomunkat.